

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky k Programovému dokumentu OPŽP 2021 - 2027
Č. J.	38/2021
DATUM ZPRACOVÁNÍ	24. května 2021
KONTAKTNÍ OSOBA	Dagmar Endrlová
TELEFON	225 279 603
E-MAIL	dendrlova@spcr.cz

Programový dokument OPŽP 2021 – 2027 je bezpochyby jeden z klíčových programů ve vazbě na plnění environmentálních cílů či cílů cirkulární ekonomiky. U několika specifických cílů (SC 1.5 Podpora přechodu k oběhovému hospodářství, SC 1.6 Posílení biologické rozmanitosti, zelené infrastruktury v městské prostředí a snížení znečištění) vnímáme pozitivně i podporu plnění cílů ze strany podniků (oběhové hospodářství či snižování znečištění). Níže předkládáme připomínky, které věříme, že pomohou ke správnému finálnímu nastavení programu.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. K materiálu obecně:

Zahrnout možnost podpory projektů na recyklaci/opakované použití vyčištěné odpadní vody.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

2. Kapitola 1

Doporučujeme doplnit v kapitole 1 hodnocení přínosů (environmentálních efektů) OP ŽP 2013 – 2020.

Odůvodnění:

Dokument začíná kapitolou, která stav ŽP v Česku hodnotí vesměs negativně, přičemž o dosavadních přínosech a důležitosti dobíhajícího programu OP ŽP se takřka nezmiňuje. Myslíme si, že minimálně z hlediska komunikace s Komisí a veřejností by bylo vhodné kladné dopady programu více zdůraznit, aby bylo zřejmé, že OPŽP sehrává při zlepšování ŽP důležitou roli. To také odůvodňuje potřebu a podstatu jeho pokračování.

3. Specifický cíl 1.1 a 1.2 – doplnění na str. 31 a na str. 35

Ve specifickém cíli 1.1 a 1.2 navrhuje doplnit do cílových skupin školy, bez ohledu na to, kdo je vlastní či zřizuje.

Na str. 31 a 35 navrhuje doplnit takto: „Vedle veřejných subjektů je podpora cílena i na **soukromé školy, spolky, církve, fundace, ústavy apod.**“

Odůvodnění:

Nutné je podpořit všechna školská zařízení.

Tato připomínka je zásadní.

4. Specifický cíl 1.1 a 1.2

Požadujeme do části Intervence fondů (podporované oblasti) Specifického cíle SC 1.1 Podpora opatření v oblasti energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů a Specifického cíle SC 1.2 Podpora energie z obnovitelných zdrojů v souladu se směrnicí (EU) 2018/2001, včetně kritérií udržitelnosti stanovených v uvedené směrnici doplnit text:

„Nebudou podporovány projekty, kdy dochází k odpojení od účinných soustav zásobování tepelnou energií (SZTE).“

Odůvodnění:

Podpora v rámci budoucího OPŽP 2021-2027 by neměla ohrožovat stávající soustavy zásobování tepelnou energií, které jsou taktéž podporované např. v rámci Modernizačního fondu, Národního plánu obnovy a dalších podpůrných nástrojů. Jednalo by se tak o překryv oblasti podpory a ohrožení jiných cílů definovaných ostatními podpůrnými nástroji. Viz také obdobný požadavek v rámci současného PrŽaPu OPŽP 2014-2020: „Nebude podporována výměna zdroje na vytápění, kterou by došlo k úplnému odpojení od SZTE.“

Tato připomínka je zásadní.

5. Specifický cíl 1.4

V rámci specifického cíle 1.4 požadujeme doplnit způsobilost projektů na snižování emisí znečišťujících látek do vod v rámci průmyslu, resp. čištění odpadních vod průmyslovými ČOV.

Původně se plánovalo jasnější rozdělení čištění odpadních vod v rámci průmyslu a mimo něj. Vzhledem k tomu, že v programu OP TAK tato aktivita není umožněna, žádáme i na základě pokynu MMR-NOK v rámci vypořádání připomínek k Návrhu Dohody o partnerství pro programové období 2021–2027 o rozšíření možnosti čerpání pro průmyslové ČOV v rámci OPŽP.

Odůvodnění:

Zejména díky cílům Zelené dohody poroste enormním způsobem tlak na snižování emisí z průmyslu nejen do ovzduší, ale také do vod. Stejně tak se budou zpřísnovat limity emisí pro přímé i nepřímé vypouštění odpadních vod v rámci BREF. Vzroste tak i potřeba realizovat další projekty v této oblasti. Cíl 1.4 hovoří o způsobilosti čištění odpadních vod v rámci městských ČOV, nikoliv však už v rámci průmyslových ČOV, které jsou ovšem také zásadním činitelem při snižování negativních vlivů na ŽP. Současně je třeba zajistit financování opatření na další prevenci/snižování emisí vypouštěných do vod v průmyslu. Pokud toto zaměření OPŽP není možné, prosíme o udání důvodu a poukázání na jiný možný zdroj financování takových opatření. Není možné diskriminovat podnikové ČOV jen na základě vlastnické struktury.

Tato připomínka je zásadní.

6. Specifický cíl 1.6

Žádáme o ujištění (a ještě lépe uvedení přímo v textu kapitoly 2.A.1.6), že OPŽP bude v rámci cíle 1.6 podporovat opatření mj. na snižování emisí/imisí SO_x, NO_x, VOC, amoniaku, PM 10, PM 2,5 a benzo(a)pyrenu.

Odůvodnění:

Na str. 18 se v kapitole "Vnitrostátní cíle" uvádí, že úkolem OPŽP je přispět k naplnění cíle splnit národní závazky snížení emisí SO_x, NO_x, VOC, amoniaku a PM 2,5 a zároveň snížit imise PM₁₀, PM 2,5 a benzo(a)pyrenu. Na straně 52, kde je definována podpora v oblasti kvality ovzduší, už ale není žádná bližší specifikace znečišťujících látek, jejich snižování je podporováno. Rovněž na straně 55, kde jsou uvedeny ukazatele výsledků, je zmíněn pouze ukazatel odstraněného množství PM 2,5 a jeho prekurzorů.

Tato připomínka je zásadní.

7. Připomínka k 2.A.1.5.1 – doplnění textu

Žádáme o doplnění textu:

*„Cílem je dosáhnout intenzivního přechodu odpadového hospodářství na principy oběhového hospodářství tak, aby byla splněna nově stanovená pravidla pro nakládání s odpady – závazné cíle pro recyklaci komunálních odpadů, závazné cíle pro omezení skládkování odpadů, nové povinnosti pro třídění komunálních odpadů, závazné cíle pro recyklaci obalových odpadů, závazné cíle v oblasti třídění jednorázových plastových výrobků vyplývající z evropské legislativy, **požadavky na zpracování odpadních pneumatik či dalších specifických druhů odpadů**, a byla dodržována evropská hierarchie nakládání s odpady.*

Hlavními cílovými skupinami jsou:

- *obce jako původci komunálního odpadu, přičemž se může jednat o samotné obce, jejich svazky nebo obchodní korporace vlastněné veřejnými subjekty;*
- *subjekty podnikající v oblasti nakládání s odpady nebo nakládání s potravinami bez ohledu na jejich právní formu;*
- ***subjekty podnikající v oblasti výroby a průmyslu bez ohledu na právní formu.***

Odůvodnění:

Navrhujeme ve výčtu cílů výslovně doplnit odpadní pneumatiky a odkaz na další druhy odpadů se specifickými potřebami na zpracování, které z důvodu jakýchkoliv specifických charakteristik a nedostatečných zpracovatelských kapacit právě vyžadují intervenci v podobě investice veřejných prostředků. Navrhujeme dále doplnit mezi cílové skupiny také subjekty podnikající v oblasti výroby a průmyslu. Z důvodu současné situace na trhu hrozí, že odpadní pneumatiky nebude kde zpracovávat, v rámci OPŽP by tak měly být podporovány i subjekty, které mohou potenciálně zpracovávat specifické toky odpadu, jako jsou právě odpadní pneumatiky. Může jít např. o subjekty podnikající v oblasti výroby a průmyslu.

Návrh dostatečně nezohledňuje oblast nakládání se specifickými druhy odpadu, které mohou představovat rizika pro životní prostředí a které vykazují vyšší míru společenské škodlivosti, jako jsou například odpadní

pneumatiky. Podotýkáme, že tohoto odpadu vzniká vysoké množství: v roce 2018 bylo dle Vybraných ukazatelů odpadového hospodářství v oblasti zpětného odběru pneumatik zpětně odebráno 64 338,71 tun odpadních pneumatik. Stávající kapacity pro zpracování odpadních pneumatik jsou přitom nedostatečné a z důvodu zpřísňující se regulace se nároky na zpracování stále zvyšují.

Tato připomínka je zásadní.

8. Str. 29 – doplnění textu v tabulce

Navrhujeme doplnění textu v tabulce na str. 29 o ekologické zátěže:

*„V Česku je evidováno přibližně 15 tisíc kontaminovaných nebo potencionálně kontaminovaných lokalit. U velké části z nich nelze důsledně uplatnit princip znečišťovatel platí. Lokality jsou často pozůstatkem po zaniklých státních podnicích nebo zemědělských družstvech, jsou v majetku obcí, které nemají na jejich dekontaminaci prostředky nebo jsou v majetku osob, u kterých se nelze domoci odstranění kontaminace. **Současně se objevují nové ekologické zátěže vzniklé používáním látek a směsí, jejichž použití bylo v té době zcela legální a nyní jsou zakázané nebo se začínají zakazovat.**“*

Obdobně je potřeba doplnit text posledního řádku tabulky č. 2 na str. 55:

*„Počet sanovaných starých **a novodobých** ekologických zátěží a rekultivovaných starých skládek.“*

Odůvodnění:

Domníváme se, že je potřeba řešit primárně staré ekologické zátěže, ale je vhodné se zabývat i těmi novými.

Tato připomínka je zásadní.

9. Str. 38, kapitola 2.A.1.3.1 – doplnění textu

Navrhujeme doplnit text v odrážce na str 38:

*„realizace protipovodňových opatření, zejména zprůtočnění nebo zvýšení retenčního potenciálu koryt vodních toků a přilehlých niv a zakládání povodňových parků; obnovení, výstavba a rekonstrukce, modernizace, případně změna využití vodních děl nebo rušení vodních děl **(včetně např. suchých poldrů)** a příčných staveb za účelem zvýšení povodňové ochrany;“*

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.